

MATE MATIŠIĆ

Kolumne
zaboravljene
djece

DRAMA

Redatelj Enes Vejzović

Scenografija: Enes Vejzović i Marita Čopo

Dramaturg Mate Matišić

Kostimografkinja Marita Čopo

Glazba Šimun Matišić

Oblikovateljica svjetla Anđela Kusić

ULOGI:

MATE, *dramski pisac i glazbenik* **Duško Modrinić**

ANA, *njegova supruga* **Antonia Mrkonjić**

ANITA, *novinarka* **Sandra Lončarić**

SANDRA, *konobarica* **Petra B. Blašković**

STJEPAN, *skrbnik* **Miroslav Čabraja**

MARTIN, *usvojitelj* **Aljoša Čepl**

KATARINA, *bivša usvojiteljica* **Lucija Dujmović**

ODVJETNIK **Vedran Dakić**

DJEVOJČICA **Rita Čabraja**

Inspicijent **Eduard Srčnik**

Šaptačica **Dora Rakipović**

Rukovoditelj Tehnike **Mato Ivić**

Voditelj pozornice **Željko Pljusovac**

Voditeljica maskersko-vlasuljarske radionice **Ružica Miler**

Voditelj rasvjete **Tomislav Kobia**

Voditelj tona **Davorin Toth**

Slikar izvođač **Leon Landeka**

Dekor i scenska oprema izrađeni u radionici HNK pod vodstvom **Željka Jurića.**

Kostimi izrađeni u krojačkoj radionici HNK pod vodstvom **Gordane Jurković.**

Praizvedba 17. travnja 2026.

KOLUMNE ZABORAVLJENE DJECE

Lica Matišićeve drame su toliko zbiljska da su nemoguća, dijalozi su neostvarivo logični, humor proizlazi iz straha i boli, a izaziva razočaranje. Autofikcijska koprena zamagljuje granice istine i mašte. Svi ovi, ali i mnogi drugi, rekao bih umjetnički principi, čine jedan dramski kozmos koji nas uvlači u sebe, poigrava se s nama, zbunjuje nas, iznenađuje, užasava... Krajnji izboj jest preplavljujuć osjećaj sućuti; duboke umjetničke, ljudske, božanske sućuti. Poistovjećivanje s tuđom patnjom i je moj osnovni, odnosno početni razlog bavljenja kazalištem. Ono nije i ne smije biti stenogram stvarnosti, već njezin seizmograf. Unutarnji potres koji sam doživio čitajući dramu, prenosim na pozornicu u suradnji s autorskim timom i ansamblom HNK u Osijeku. Kroz Matišićevu dramu preispitali smo vlastite sumnje, moralne dileme, analizirali institucionalnu, medijsku korupciju, mogućnost i smisao empatije... Želim da vi kao publika doživite skoncentriranu, apstrahiranu, ogoljenu, suparničku stvarnost. To je kazalište kakvo me zanima i koje radim za vas. Kazalište je jedini prostor u kojem je moguće izdržati stvarnost, a ljudi koji sjedaju u gledalište ne zaslužuju biti prevareni; zaslužuju biti aktivni, prisutni sudionici priče koju im donosimo.

Enes Vejzović

O PRIRODI I SLOBODI ISTINE

U vrijeme kad sloboda pristupa razumu nije dostupna svima, kad su pismenost i potencijal učenosti još privilegija vladodržačkih krugova, Kant o prosvjetljenju govori kao o domeni u koju čovjek pristup dobiva stjecanjem te hvaljene slobode, ali i hrabrošću odmaka od jarma nametnutih, dogmatskih stajališta koja prečesto nazivamo istinama. Mišljenje je potencijal svakog čovjeka, no i ono se odvija temeljem činjenica koje dobivamo na raspolaganje, temeljem nekih premisa iz kojih gradimo vlastite stavove, u konačnici i svjetonazor.

Istina je u današnje vrijeme postala ne samo dvojbena kategorija, nego je prečesto ovdje koža prebačena preko zvjerskog obličja notorne laži. Iza onih ciljeva kojima poslovično opravdavam sva sredstva prečesto nema ni natruhe humanizma. Zna to Matišić koji se strukturno i sadržajno vraća temeljnim postavkama grčke tragedije kojoj nije samo svrha prepričati tijek tragičnog u pojedinačnome, nego i dovesti do katarze, pročišćenja u vidu spoznaje koja bi nas trebala barem milimetar približiti ljudskosti kojoj načelno težimo.

I bolan je taj Matišić koji se okreće temama koje su poput rijetkih bolesti što ih velike farmaceutske tvrtke zbog „neisplativosti“ zaobilaze, pa oboljeli poput siročadi ostaju prepušteni nebrizi, izvan korpusa čovječanstva, nekako „manje“ ljudi, prešutno, prešućeno. I nije samo tematska Matišićeva preokupacija ta koja ga uzdiže, nego i taktika naracije, dramaturška dijalektika, odnosi aktera „nesporazuma“ koji zapravo nikad nisu crno-bijeli, na prvu razrješivi otpustom ili suosjećajnošću. On, naime, piše, dramaturšku konstrukciju gradi bez uljepšavanja, friziranja, dodvoravanja. Jedini zahvat što ga sporadično izvodi u scenskom sažimanju stvarnosti jest komika, profinjeni humor kojim zbilju čini, ako ne probavljivijom, a onda barem malo podnošljivijom. Svjedočili smo tomu prateći njegova dosadašnja premijerna scenska uprizorenja u HNK-u u Osijeku: *Bljesak zlatnog zuba* (1994.), *Sinovi umiru prvi* (2012.) i *Anđeli Babilona* (2017.). Drama *Kolumne zaboravljene djece* bespoštedna je kritika svekolikog kvarenja društva, u njoj i kroz nju Matišić bez zadržke progovara o naličju svega: o novinarima-ucjenjivačima, upravljanju javnim mnijenjem, posvojiteljima-monstrumima, posvojiteljima-mučenicima, biološkim roditeljima koji napuštanjem zapravo ubijaju vlastitu djecu. U lice nam baca činjenicu koliko zapravo slabo poznajemo i sebe i druge, kolike nam priče ostaju u zavjetrini pozornosti zato što na se empirijski nisu dotaknule, zato što mimo njih prošli gonjeni nekim drugim i drukčijim usudom. Istodobno nas podsjeća i koliko polazište znatno određuje djelokrug naše protežnosti u životu kao bojišnici ili prostoru preživljavanja. Neki, naime, ne kreću od nule, nego iz nekog dubokog podruma tuge. Neki se bore za ono što je nama bilo dano, „besplatno“. Riječ je o dramama koja nas poziva na zaron, na duboko razmišljanje. Prvenstveno o nama samima kao pojedinačnim tvorcima veće stvarnosti, ali i o drugima, o njihovim postupcima koji nisu uvijek zle nakane, nego reakcije ranjenih kauzalnostima, u nemilosrđu.

Ivana Šojat

MATE MATIŠIĆ

Rodio se u Ričicama, 17. siječnja 1965. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

Autor je drama: *Bljesak zlatnog zuba* (1985), *Legenda o svetom Muhli* (1988), *Božićna bajka* (1989), *Cinco i Marinko* (1992), *Anđeli Babilona* (1996), *Svećenikova djeca* (1999), *Sinovi umiru prvi* (2005), *Ničiji sin* (2005), *Žena bez tijela* (2005), *Balon* (2009), *Fine mrtve djevojke* (2012), *Ne kopaj po groblju, molim te* (2015), *General* (2015), *Ljudi od voska* (2016), *Moji tužni monstri* (2023.), *Otac, kći i Duh Sveti* (2025).

Scenarist je ili koscenarist dugometražnih igranih filmova: *Život sa stricem* (red. K. Papić), *Kad mrtvi zapjevaju* (red. K. Papić); *Fine mrtve djevojke* (red. D. Matanić); *Priča iz Hrvatske* (red. K. Papić); *Infekcija* (red. K. Papić); *Ničiji sin* (red. A. Ostojić); *Nije kraj* (red. V. Brešan), *Cvjetni trg* (red. K. Papić), *Svećenikova djeca* (red. V. Brešan), *S one strane* (red. Z. Ogresta), *Koja je ovo država* (red. V. Brešan).

Skladao je glazbu za brojne filmove i televizijske serije. Osim za film i serije, skladao je glazbu za kazališne predstave. Do sad je napisao glazbu za stotinjak kazališnih predstava u zemlji i inozemstvu.

Za svoj književni i skladateljski rad dobio je nagrade: godišnja nagrada "Jure Kaštelan" za umjetnost (nagrada Slobodne Dalmacije), tri Zlatne arene za glazbu, dvije Zlatne arene za scenarij, nagrada za glazbu (Mali Marulić), Zlatni smijeh (za glazbu i za dramski tekst *Cinco i Marinko*), nagradu publike na Stuckemarktu za dramu *Žena bez tijela* (sajmu dramskih tekstova) u Heidelbergu; nagrada za dramu *Balon* na internacionalnom festivalu komedije "Mostarska liska" u Mostaru, nagrada Hrvatskog glumišta za dramu *Fine mrtve djevojke*, nagrada "Veljko Maričić" za najbolji suvremeni dramski tekst *Fine mrtve djevojke* (20. Međunarodnom festivalu malih scena), *Žena bez tijela* nagrada „Marul“ za suvremeni dramski tekst (23. Marulićevi dani), nagrada za glazbu za film *Dnevnik mašinovođe* (Filmski festival u Bruxellesu), Međunarodni festival malih scena u Rijeci (najbolji dramski tekst *Ljudi od voska*), Dani Jurislava Korenića (Sarajevo) - nagrada za dramu *Sinovi umiru prvi*, Festival 31. Barski ljetopis - *Sinovi umiru prvi* - najbolji suvremeni dramski tekst, nagrada na Danima satire Fadila Hadžića za dramski tekst: *Ljudi od voska*, nagrada "Slobodan Selenić" za najbolji dramski tekst drami *Fine mrtve djevojke* na festivalu Praizvedbe u Aleksincu, *Moji tužni monstri* nagrada Fadil Hadžić za najbolji dramski tekst na Danima satire Fadila Hadžića, nagrada Darko Gašparević za trilogiju *Moji tužni monstri* na Međunarodnom festivalu malih scena u Rijeci, nagrada za najbolji dramski tekst *Ljudi od voska*, 42. Internacionalni teatarski susreti u Brčko distriktu (BiH).

Član je HDS-a, HDK, PEN-a, Europske filmske akademije... Zaposlen je na ADU kao redoviti profesor. Drame su mu prevedene na engleski, ruski, njemački, makedonski, poljski, slovenski, turski, finski, litvanski, srpski... Drame su izvođene u inozemstvu - Sloveniji, Rusiji, Bugarskoj, Makedoniji, Litvi, Finskoj, Njemačkoj, Srbiji, Bosni i Hercegovini. Objavljene su u nekoliko hrvatskih i inozemnih antologija. Nastupao je kao glazbenik sa svjetski priznatim jazz glazbenicima.

Drame su mu snimljene kao radio drame za Hrvatski radio. Prije Akademije, radio je kao urednik Dramskog programa Hrvatskog radija i kao dramaturg u Jadran filmu.

ENES VEJZOVIĆ

redatelj

Rođio se 1977. u Zagrebu gdje je završio osnovnu školu, gimnaziju te Akademiju Dramske Umjetnosti, smjer gluma. Član je ansambla GDK "Gavella" od 2003. Ostvario je niz uloga svjetskog i domaćeg dramskog repertoara. Za svoj glumački rad dobio je nekoliko priznanja i nagrada na domaćim i međunarodnim kazališnim festivalima. Kao redatelj debitira 2021. autorskim projektom *Obavezan smjer*.

T portal predstavu uvrštava na listu 25 najboljih hrvatskih predstava prve četvrtine 21. stoljeća. 2023. u GDK "Gavella" režira predstavu *Majka* po tekstu francuskog dramatičara Floriana Zeller. Predstava osvaja niz glumačkih nagrada, ali što je važnije i tri godine nakon premijere puni gledalište. Uz kazališni rad, Vejzović utjelovljuje velik broj filmskih i televizijskih uloga. Živi i radi u Zagrebu.

ANĐELA KUSIĆ

oblikovateljica svjetla

Rođena 1993. Diplomirala je glumu 2016. na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu, nakon čega je radila kao glumica u filmovima (*Smrt u Sarajevu*, *Božji gnjev*), seriji *Tender* te na kazališnim scenama Ulysses teatra, Kazališta Koper i Kamernog teatra 55 u Sarajevu.

Od 2020. paralelno se bavi dizajnom svjetla, a 2025. magistrirala je dizajn svjetla u Zagrebu, gdje je tijekom studija dobila dvije Rektorove nagrade. Kao dizajnerica svjetla surađuje s kazalištima u Banjoj Luci, Kragujevcu, Zagrebu, Puli i Osijeku. Među

značajnijim produkcijama izdvajaju se *Gospodar muha* (Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku) i *Plišana revolucija* u režiji Vanje Jovanovića (Kulturni centar Osijek).

Dodatno se usavršavala glumački na École Philippe Gaulier u Étampesu, Francuska, i na International School of Corporeal Mime u Italiji.

UZ TRIDESETU OBLJETNICU RADA TRI DESETLJEĆA NEPATVORENA SJAJA

Teško je zapravo pisati/govoriti o ljudima koji riječi vazda utjelovljuju u djela, u fine geste kojima se život kao takav na sceni ne doima poput oponašanja, nego je ono što jest, što bi trebao biti... Sandra Lončarić, nacionalna prvakinja Drame, upravo je jedna od tih isuviše rijetkih energija koje ne oponašaju, nego utjelovljuju i jesu, bivaju i postoje. Još otkako je kao studentica druge godine Akademije dramske umjetnosti Zagreb (dislocirani studij u Osijeku) u studenom 1994. utjelovila kćerku gastarbajtera, Zlatu, u Matišićevu *Bljesku zlatnog zuba*, Sandra je nenametljivo, a opet silno prisutno obznanila talent, minuciozno umijeće razumijevanja i igranja „drugih“. Odmah po stjecanju diplome, 1996., dobiva stalni angažman u Drami Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku. I nižu se važne predstave u kojima igra više od pedeset uloga. Od Ibsenova *Neprijatelja naroda*, Krležinog *Filipa Latinovicza*, *Adama i Eve*, preko Shakespeareovih remekdjela: *Na tri kralja ili kako hoćete*, *Romea i Giuliette* i *Mletačkog trgovca*, Čehovljevih minucioznih psiholoških studija u *Ujaku Vanji*, *Tri sestre* i *Višnjiku*, Špišićeva *Juga II*, *Prolaznika* Damira Petričevića, *Naranče u oblacima* Ivane Sajko, do izuzetno zapaženih, nagradama ovjenčanih uloga u *Desdemoni* Paole Vogel, *Plavoj sobi* Davida Harea, *Unterstadtu* Ivane Šojat, u Tolstojevu *Ani Karenjinoj*.

I ta fina, metrikom riječi nipošto sputana energija, nego baš razgaljena do potpune uvjerenosti i sudbinske ganutljivosti ono je što publika pamti i gradi lik glumice zatumljene iza svih lica kojima je dala glas, pokret, uprizorenje u zbilji. A publike je mnogo, budući da Sandra Lončarić dojmljivo igra i pred kamerama, glumi u zapaženim filmovima (poput *Crvene prašine* Zrinka Ogreste), televizijskim serijama. I niže nagrade koje je u ovom trenutku, u tridesetogodišnjem odmaku od početka teško nabrojati, nego se samo može gotovo lakonski reći: desetak i više. Uzmu li se u obzir sve nominacije za prestižnu Nagradu Hrvatskoga glumišta. Zbog svega gore spomenutog, skraćenog u skokovitost koja uvijek nešto propusti kako bi naracija formatski stala u okvir teksta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku ponosno je na svoju Sandru koja je pobila sve teze o Slavoniji kao prostoru u kojem se ništa ne zadržava i održava. Osijek je ponosan na svoju Osječanku, Slavonija na svoju Slavonku, pritajenu genijalku koja je jednostavnost podignula na tron uzvišenosti u bivanju.

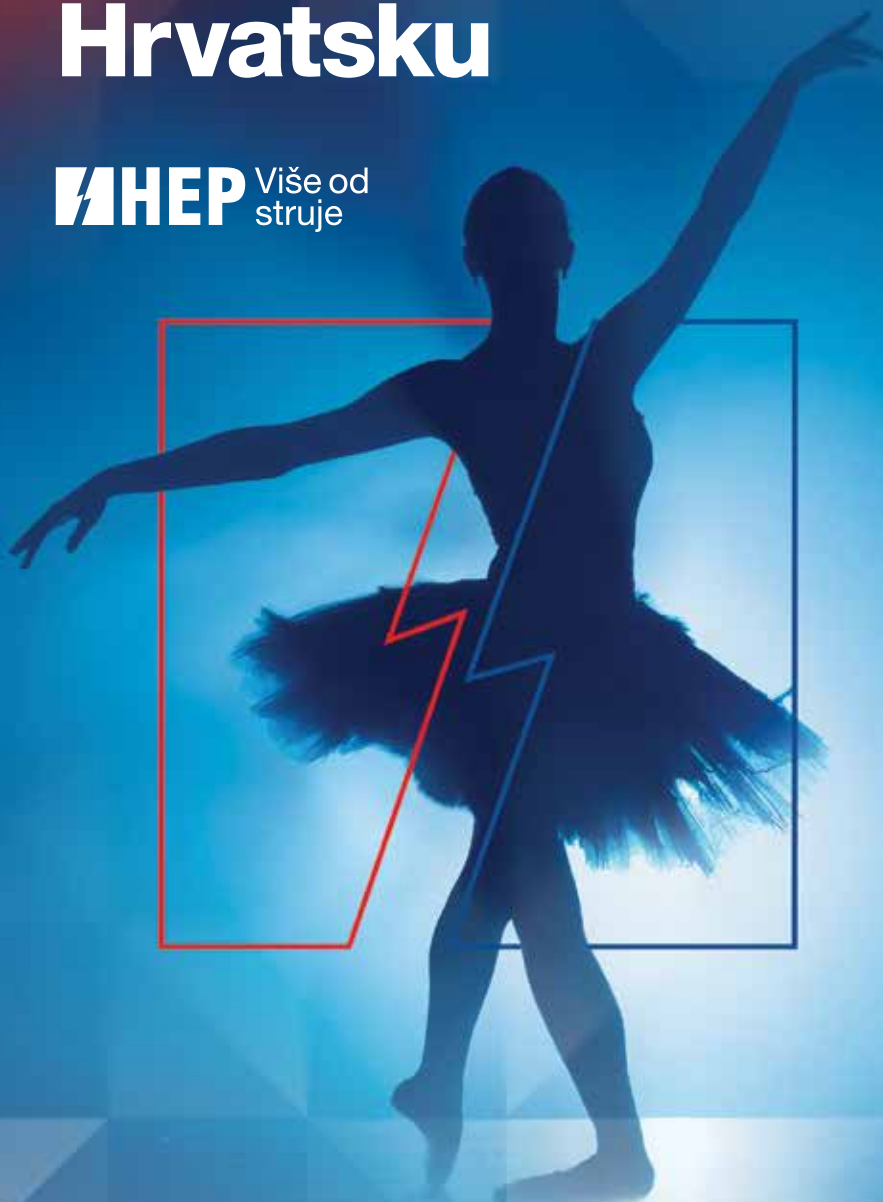

Energija koja pokreće Hrvatsku

HEP Više od
struje

Zahvaljujemo

Grad
Osijek

Osječko - baranjska
županija

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Ministarstvo
kulture i medija

Sponzor sezone

Partneri

SAPONIA

Zahvaljujemo na potpori

osječka

TELEGRAM

Nakladnik HNK U OSIJEKU | Intendant VLADIMIR HAM | *Ravnatelj Drame* DUŠKO MODRINIĆ
Urednica kazališnih izdanja IVANA ŠOJAT | *Suradnik* ANTE KOLOBARIĆ | *Fotografije*
KRISTIJAN CIMER | *Dizajn i priprema* FOTO ART, OSIJEK | *Tisak* GRAFIKA D.O.O., OSIJEK
Naklada: 200 primjeraka | Redakcija zaključena: 10. travnja 2026.